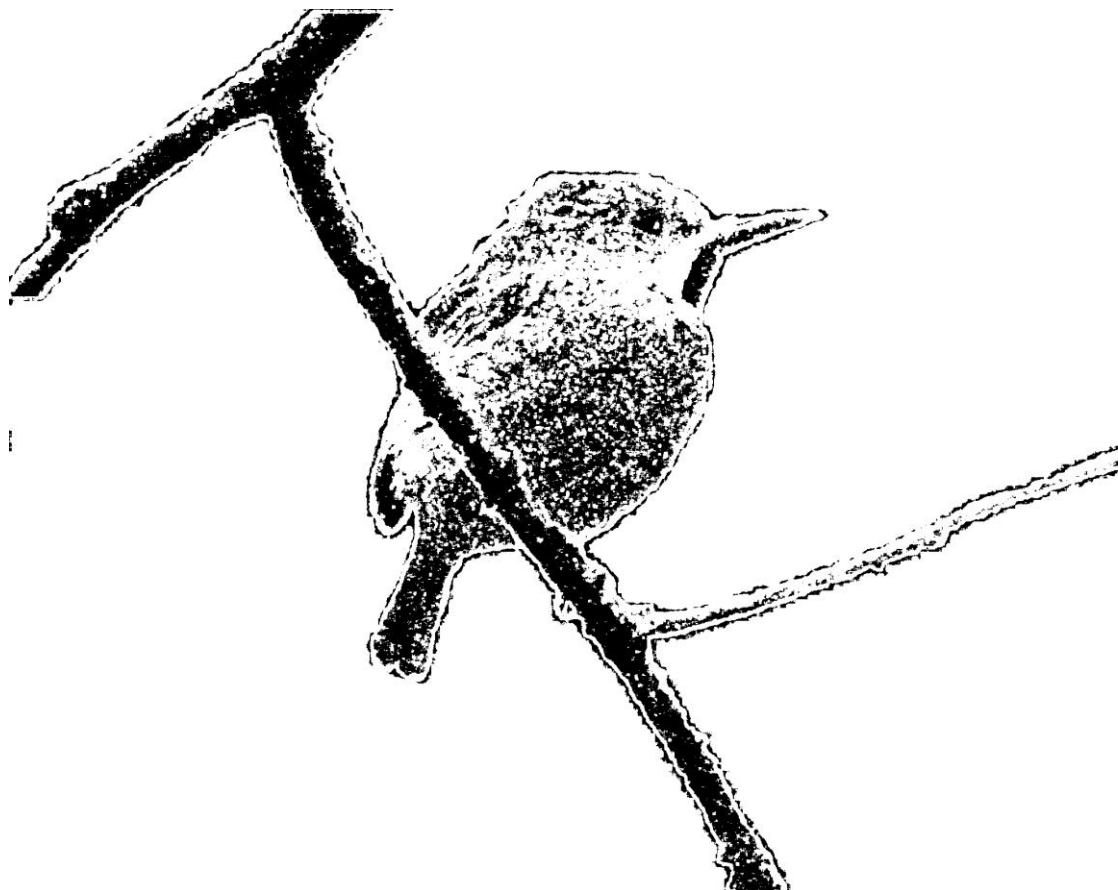




Zpravodaj

Východočeské pobočky
České společnosti ornitologické

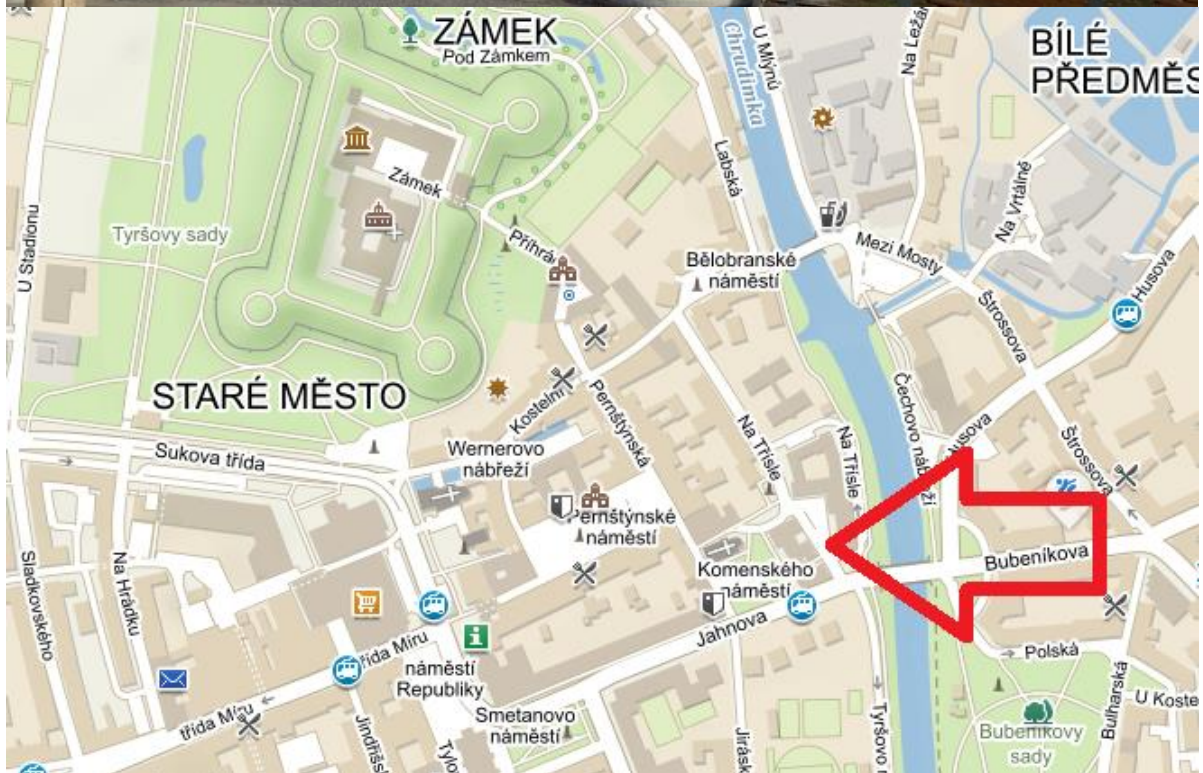
- Pozvánka na členskou schůzi VČP ČSO dne 2. 3. 2019
- Pobočkový pták roku 2019 – jeřáb popelavý
- Monitoring hnízdišť labutě velké
- Pozvánka na VVT Rozkoš 2019
- Vychází Panurus 27/2018



73
2019

POZVÁNKA NA ČLENSKOU SCHŮZI

Rádi bychom Vás pozvali na jarní členskou schůzi Východočeské pobočky České společnosti ornitologické, která se uskuteční v sobotu **2. března 2019** v přednáškovém sále Jana Kašpara v **budově bývalé reálky, Komenského ul. č. 125 v Pardubicích** (GPS: 50.03833N 15.78151E). Vybraná placená parkoviště v blízkosti místa konání: parkoviště katastrální úřad, parkoviště okresní soud, Tyršovo nábřeží.



PROGRAM SCHŮZE:

Zahájení – 9:00

A. Zprávy z pobočky

- Zpráva hospodáře (Jaroslav Vaněk)
- Pozvánka na VVT Rozkoš 2019 (Jaroslav Vaněk)
- Výzva ke sčítání labutí (Tomáš Diviš)
- Vystoupení zástupce ČSO

Přestávka

B. Tematický blok VYUŽITÍ MODERNÍCH TECHNOLOGIÍ VE VÝZKUMU A OCHRANĚ PTÁKŮ

- Telemetrické sledování vypuštěných ptáků z lidské péče (Luboš Vaněk)
- Technologie Anitra v ochraně dravých ptáků (Dušan Rak)
- Nové siluety na obloze (Martin Mecnarowski)

Předpokládané ukončení schůze v cca 13:00.

Všechny přednášející prosíme, aby své počítačové prezentace ukládali v „bezproblémových“ starších formátech MS Office: **dokument word 97-2003 (koncovka .doc)**, **prezentace powerpoint 97-2003 (koncovka .ppt)**, **sešit aplikace excel 97-2003 (koncovka .xls)** nebo ve formátu **pdf** (Acrobat). Vyvarujte se nových verzí MS Office (koncovky souborů .docx, .pptx, .xlsx) i souborů uložených ve formátu Open Office (koncovky .odt, .odf, .ods). Děkujeme za pochopení.

ZPRÁVY Z VÝBORU

Zpráva o hospodaření VČP ČSO za rok 2018

Příjmy v roce 2018

Příspěvky včetně podílu na příspěvcích z ČSO: 14.130,-

Dary: 6.280,-

Prodej literatury a propag. předmětů: 11.969,93,-

Vklad na tisk knihy Ptáci Náchodska 2. díl: 20.000,-

Grant od Pardubického kraje na Panurus: 15.000,-

Grant od ČSOP na VVT: 12.000,-

Platby účastníků VVT za stravu: 2.610,-

Příjmy patronátní skupiny na Orlickém Záhoří

Dary: 12.500,-

Poplatky účastníků ornitologických kurzů za rok 2018: 101.925,-

Poplatky účastníků kurzů na rok 2019: 4.800,-
Grant ČEZ na nákup dalekohledů pro ornitologické kurzy: 30.000,-
Celkem příjmy patronátní skupiny na OZ: 141.925,-

Příjmy pobočky celkem: 231.214,93,-

Výdaje v roce 2018

Tisk sborníku Panurus: 23.788,-
Náklady na webové stránky: 1.452,-
Poštovné, kancelářské potřeby: 1.840,-
Občerstvení na brigádu na Rozkoši: 1.013,-
Členské granty: 12.000,-
Ubytování a strava VVT: 8.120,-
Nákup stativu na VVT: 1.990,-
Zadání dat z VVT do NDOP: 500,-
Cestovné VVT (PHM): 3.996,-
Cestovné (přednášející na schůzi pobočky): 1.000,-

Výdaje patronátní skupiny na Orlickém Záhoří

Ubytování účastníků kurzů: 42.140,-
Platba za vedení kurzů: 21.000,-
Nákup dalekohledů pro kurzy: 32.120,-
Pronájem přívěsu (roky 2017 a 2018): 12.000,-
Celkem výdaje akční skupiny na OZ: 107.260,-

Výdaje pobočky celkem: 162.933,-

Účet k 31.12. 2018: 239.397,60,-
Pokladna k 31.12. 2018: 16.802,-
Celkem k 31.12. 2018: 256.199,60,-

Hospodářský výsledek za rok 2018: 68.281,93,-

V roce 2018 pobočku finančně podpořili tito členové:

3.000,- Hagara Jan, 1.000,- Svěcený Jan, 600,- Vrána Jakub, 500,-
dárce nechce být jmenován, 200,- Krejčík Jan, Mach Jiří, Vaněk
Jaroslav, 130,- Praus Libor, 100,- Kadava Lukáš, Hellinger Roman,
Kafka Petr, Kubová Jana, Králová Nikol, Janků Jiří

Několik slov k hospodaření pobočky

Pečlivý čtenář zprávy o hospodaření pobočky za rok 2018 si jistě všimne, že dosažený zisk pobočky v tomto roce činil více než 68.000,- Kč. Je třeba si však uvědomit, že toto číslo je do značné míry zkresleno

některými příjmy, které jsou určeny na konkrétní aktivity, které budou realizovány až v následujícím roce 2019. Konkrétně se jedná o sponzorský dar ve výši 20.000,-Kč, který je určen na vydání druhého dílu knihy Tomáše Diviše o ptactvu Náchodska a částka 12.500,- Kč určená na konkrétní aktivity patronátní skupiny na Orlickém Záhoří. I přes tuto skutečnost je možné konstatovat, že hospodaření pobočky skončilo v roce 2018 s poměrně výrazným ziskem. Na těchto dobrých výsledcích mají svůj významný podíl všichni členové, kteří pobočku podpořili formou finančního daru, ale i nepeněžním plněním, např. úhradou služeb pro pobočku. Svoji roli samozřejmě sehrává i výrazně lepší příspěvková kázeň členů. Pobočka u svých členů v současné době neeviduje žádné nedoplatky, a to ani za rok 2018. V neposlední řadě je třeba zmínit příkladnou práci několika našich členů, kteří působí v rámci patronátní skupiny na Orlickém Záhoří – jejich finanční přínos je patrný ze zprávy o hospodaření pobočky.

Vzhledem k dobrému stavu pobočkových financí výbor rozhodl, že žádosti o tzv. malé členské granty na podporu výzkumu a ochrany ptáků je možné podávat bez časového omezení po celý rok. Pravidla pro podání žádosti najdete na webových stránkách pobočky.

Přes tato příznivá čísla přetrvávají některé „tradiční“ problémy. Jedním z nich je trvale nízký zájem o koupi sborníku Panurus, takže poměrně velká část nákladu zůstává neprodána. Panurus se přitom řadí mezi nejkvalitnější tištěná periodika s ornitologickou tematikou, která jsou u nás vydávána. Kupujte si Panurus, protože tak významně podpoříte pobočku a přispějete k tomu, že Panurus bude vydáván i v následujících letech. V této souvislosti je třeba zmínit, že loňským číslem skončila spolupráce na jeho vydávání s Východočeským muzeem v Pardubicích, které do současné doby zajišťovalo jeho sazbu. O tuto službu se nám nyní zvýší náklady na vydávání periodika, takže vyšší prodejnost je jednou z cest, jak se s touto změnou vyrovnat, aniž by vzrostla prodejní cena.

Panurus si můžete objednat tak, že na účet pobočky zašlete částku 130,- Kč (100,-Kč cena sborníku + 30,- Kč náklady na zaslání), a na e-mailovou adresu pobočky nám napíšete, co si objednáte a kam chcete objednané výtisky zaslat. Při odesílání peněz uvádějte do zprávy pro příjemce své příjmení, aby platba mohla být správně identifikována. Objednat si lze pochopitelně i starší čísla – jejich přehled a ceny jsou uvedeny na webových stránkách pobočky. Panurus si můžete dále zakoupit na schůzích naší pobočky, ale i na akcích pořádaných pobočkou, jako jsou VVT, tradiční úklid na Rozkoši apod.

Členské příspěvky na rok 2019

Jak již bylo s předstihem oznámeno v loňském roce, tak příspěvek pro členy pobočky, kteří nejsou současně členy ČSO se z rozhodnutí výboru zvýšil od roku 2019 na částku 100,-Kč. Hlavním smyslem tohoto opatření je odstranění nerovnosti mezi členy a nečleny ČSO ve výši příspěvku, neboť z příspěvku člena ČSO (při výši příspěvku 500,-Kč) připadne pobočce podíl 20 % - tedy 100,- Kč. Právě na tuto částku byla upravena výše příspěvku těch, kteří členy ČSO nejsou. Nadále platí, že pro členy pobočky (nečleny ČSO), kteří dosáhli věku 70 let je příspěvek dobrovolný. Členské příspěvky můžete uhradit převodem na účet pobočky – v tomto případě nezapomeňte uvést do zprávy pro příjemce vaše jméno a příjmení a heslo „příspěvek 2019“. Příspěvek můžete samozřejmě uhradit v hotovosti na jarní schůzi pobočky v Pardubicích. Za včasné placení příspěvků předem děkuji!

Jaroslav Vaněk, hospodář pobočky

PTÁK ROKU 2019 – JEŘÁB POPELAVÝ

V letech 2015 a 2016 formou vyhlášení „Pobočkového ptáka roku“ shromažďovala pobočka informace o ptačích druzích, o nichž jsme měli doposud pouze mlhavé regionální znalosti, a to i přesto, že v rámci probíhajících správních řízení jsme se k těmto druhům často vyjadřovali. Letos se výbor VČPČSO znovu dohodl na nutnosti Pobočkového ptáka roku vyhlásit. Cílovým druhem byl vybrán jeřáb popelavý. Záměrem pobočky je touto kampaní zejména mezi členskou základnou VČP ČSO získat aktuální data o ptácích, jejichž detailní znalost v rámci regionu umožní získat relevantní argumenty ve správních řízeních a mít tak větší možnost lokální praktické ochrany přírody.

Jeřáb popelavý je druhem, jehož početnost se v regionu východních Čech zvyšuje a zjištěno bylo i obsazování poměrně malých a nenápadných lokalit. Právě tento fakt v kombinaci s neznalostí aktuálního hnízdního rozšíření, může pro jeřáby znamenat zánik hnízdiště v případě žádosti vlastníků či nájemců dotčených lokalit o jejich vyhrnutí, sečení litorálních porostů či jiných investičních akcí.

Jeřáb je dle platné legislativy chráněn jako kriticky ohrožený druh, jehož přesná hnízdiště místní ornitologové často tají a dále nijak nezveřejňují. Vzhledem k aktuálním zkušenostem z probíhajících správních řízení výbor pobočky zastává názor, že tajení hnízdiště je za současného stavu pro jeřáby více nebezpečné, než vhodně zvolená forma zveřejnění hnízdiště.

Vážení kolegové a kolegyně, Východočeská pobočka ČSO uvítá Vaše data o hnízdním rozšíření a o výskytu jeřábů popelavých na území východních Čech. Cenné jsou zejména údaje o hnízdění: konkrétní lokalita, opakovaná pozorování párů v počáteční fázi hnízdní doby, tj. březen až duben, další pozorování či hlasové projevy z období květen až červen, popř. výsledek hnízdění v případě pozorování nevzletného či čerstvě vyvedených mlád'at. Uvítáme i archivní a historické údaje o hnízdění jeřábů.

Shromážděná data budou využita pobočkou v rámci konkrétních správních řízení. V případě sebrání ucelenějšího souboru dat vhodného k další publikaci (např. v Panuru), bude jejich další využití konzultováno s autory dat. Věříme, že s vaší pomocí se podaří shromáždit údaje, které poskytnou nejen ucelený přehled o současném stavu populace jeřábů ve východních Čechách, ale zejména že tím pomůžete k praktické ochraně hnízdišť v případech, budou-li ohrožena v rámci probíhajícího konkrétního správního řízení. Předem vřelé díky!

Lukáš Kadava

POZVÁNKA NA VVT ROZKOŠ 2019

Výbor VČP ČSO rozhodl na výborové schůzi o místě konání VVT v tomto roce, a tím se stala lokalita, kterou není určitě třeba většině ornitologů představovat. Touto lokalitou je tzv. „Východočeské moře“ – vodní nádrž Rozkoš. Co vedlo k výběru tohoto místa? Za prvé to, že první volbu, kterou byly rybníky na Svitavsku nebylo možné realizovat z důvodu vytíženosti Jakuba Vrány, který byl původně organizací VVT pověřen. Na Svitavsko se tak snad můžeme těšit v roce 2020. Druhým důvodem je skutečnost, že ačkoliv je Rozkoš velmi hojně navštěvovanou lokalitou, scházejí odtud kvantitativní údaje o mnoha hnízdicích druzích ptáků, zejména pěvcích, ale i mnoha dalších nemokřadních druzích. Cílem letošního VVT tedy bude, alespoň částečně tyto údaje doplnit. S metodikou budou účastníci seznámeni na místě konání, ale v každém případě lze doporučit, aby účastníci s nižší znalostí ptačích hlasových projevů začali tuto disciplínu v předstihu trénovat. Tím samozřejmě nechci od účasti odradit ty méně zkušené, neboť ti se naopak mnohemu mohou přiučit od zkušených „sluchařů“, ale vlastní příprava nemůže škodit. Samozřejmě se počítá i se společnou exkurzí a pozorováním protahujících ptačích druhů tradičních pro lokalitu – tedy dlouhokřídlých, vrubozobých a dalších druhů vázaných na vodní prostředí.

Nyní k vlastní organizaci VVT: Akce proběhne v termínu **24.–26. 5. 2019**. Ubytování bylo rezervováno v autokempu Rozkoš u České Skalice. Zamluveno je šest čtyřlůžkových chatek s kuchyňkou

a sociálním zařízením, takže maximální kapacita je 24 ubytovaných. V případě převisu zájemců o účast, budou mít přednost členové pobočky a ti, kteří se přihlásí dříve. Počet účastníků VVT není samozřejmě omezen, ale ti, na které nezbude místo v zamluvených chatkách, by si museli ubytování zajistit sami – např. v méně vybavených buňkách, nebo přijet s vlastním stanem, nebo karavanem. Bližší informace o kempu najdete zde: <https://www.atcrozkos.cz/>. **Uzávěrka přihlášek** je dne **25. 4. 2019**. Přihlášky zasílejte na e-mailovou adresu pobočky: **vcpcso@centum.cz**.

Každému přihlášenému bude jeho přihláška potvrzena s tím, zda může počítat s objednaným ubytováním a včas obdrží podrobnější pokyny. V případě jakýchkoliv nejasností můžete své dotazy zasílat na výše uvedenou adresu. Stejně jako v předchozích letech počítá pobočka s finanční spoluúčastí na úhradě ubytování, která bude minimálně 50% pro ty, kteří se zúčastní celého programu VVT.

Na hojnou účast se těší Jaroslav Vaněk

MONITORING HNÍZDÍCÍCH LABUTÍ VELKÝCH

Z iniciativy RNDr. Jana Hory a pod jeho vedením bylo zahájeno úsilí o obnovení sčítání labutě velké v celé ČR. Jeho cílem je získat aktuální údaje o početnosti, ohrožení a ztrátách tohoto našeho největšího ptačího druhu. V roce 2018 už sčítání úspěšně proběhlo v západních Čechách. V územní působnosti naší pobočky, tedy v krajích Královéhradeckém a Pardubickém, proběhne sčítání ve dnech **8. a 9. 6. 2019**. Vyzýváme členy naší pobočky k účasti na této akci kdysi, pod vedením



zesnulého pana Václava Kratochvila, tak úspěšně naší pobočkou realizované na území tehdejšího Východočeského kraje. Za vhodné lokality jako hnízdiště labutě velké lze obecně označit vodní plochy s možností přiletu a odletu z hladiny a s porosty vodních rostlin (kryt, stavební materiál, zdroj potravy), za nevhodné betonové požární nádrže, většinu rybníků bez pobřežních porostů, malé rybníky v hustém zástínu stromů a keřů, nebo menší vodní plochy v hlubokých terénních zářezích. Za málo vhodné lze považovat lokality se zjevným

nedostatkem hnízdních a potravních podmínek, které je však třeba kontrolovat, protože mohou sloužit jako náhradní nebo dočasná hnízdiště, případně stanoviště nehnízdících ptáků. Týká se to zejména lokalit v intravilánech, kde nejsou labutě na přirozených zdrojích potravy tolik závislé, protože je lidé zpravidla poměrně vydatně krmí.

Možnou komplikací dosažení co nejúplnější kontroly v letním i v zimním období je skutečnost, že rodiny i nehnízdící ptáci opouštějí hladiny vod za pastvou v loukách a ozimech obilnin nebo řepky. Rodiny s nelétajícími mláďaty se pasou v blízkosti lokality, ale nehnízdící ptáci mohou využívat více pastvin na různých místech i daleko od vody a často měnit místo pobytu.

Při sčítání se snažíme registrovat jedince mutace „*immutabilis*“. Ta se vyskytuje u krotkých a polodivokých labutí – má masově zbarvené nohy po celý život a bílý šat ve všech věkových kategoriích. U dospělých ptáků se nám odlišení této mutace často nepodaří, ale u mláďat v prachovém peří a mláďat v prvním roce života po dobu, kdy se rodiny drží pohromadě, to není problém.

Labuť velká je největším ptačím druhem ČR. Je velká, je bílá nebo alespoň světlá a jeví se být nepřehlédnutelná. Ke hnízdění si ovšem vybírá, jak výše zmíněno, nádrže s litorálem. Vzrostlý rákos spolehlivě ukryje hnízdo nebo rodinu labutí; na rybníce Špinka u Červeného Kostelce dosahují jeho porosty výšky přes 4,5 m. Proto je vhodné příležitostně kontrolovat vhodné lokality ještě před narašením nového porostu, kdy je hnízdo labutě v polehlém starém rákosu dobře vidět. Rodiny s mláďaty se někdy ukrývají v porostech rákosin. Dobrým vodítkem a důkazem dlouhodobé přítomnosti labutí na lokalitě je vypelichané peří (pelichá v VI. až VIII., F v době, kdy jsou mláďata ještě malá, M později – Hudec a kol, Fauna ČR a SR, Ptáci 1, 1994). Peří najdeme na hladině nebo nahnané větrem podél pobřeží. Pokud na lokalitě najdeme jen vypelichané peří a hladinu bez labutí, musíme rybník obejít, nahlédnout do zátočin z obou jejich břehů, využít možnosti kontroly porostů z nadhledu, někdy vstoupit i do vody, setrvat na lokalitě, opakovaně její části kontrolovat apod.

Není-li však na lokalitě ani peří labutě, mohou se v některé ze zátočin přechodně či krátkodobě vyskytovat nehnízdící ptáci (téměř všichni jednoletí, část dvouletých a někteří ze starších), kteří jsou také předmětem sčítání. Na některých lokalitách může být nalezení přítomných labutí poměrně náročná, ale také zajímavá práce i pro setkání s necílovými druhy, a já jsem přesvědčen, že si ji oblíbíte.

Pomozte spočítat labutě v našich krajích, hlase se okresním koordinátorům:

Jičín – Vladimír Šoltys: jicinvet@seznam.cz

Trutnov – Petr Kafka: petr.kafka@centrum.cz
Náchod – Tomáš Diviš: tomas.divis@email.cz
Hradec Králové – Lukáš Kadava: Louka.s@seznam.cz
Rychnov nad Kněžnou – Jiří Hlaváček: hlavacek.tyn@centrum.cz
Pardubice – Milan Růžička: milan.ruzicka@nature.cz
Chrudim – Martin Fejfar: fejfar@ipr.praha.eu
Ústí nad Orlicí – Martin Fejfar: fejfar@ipr.praha.eu
Svitavy – Jiří Mach: ma@gy.svitavy.cz

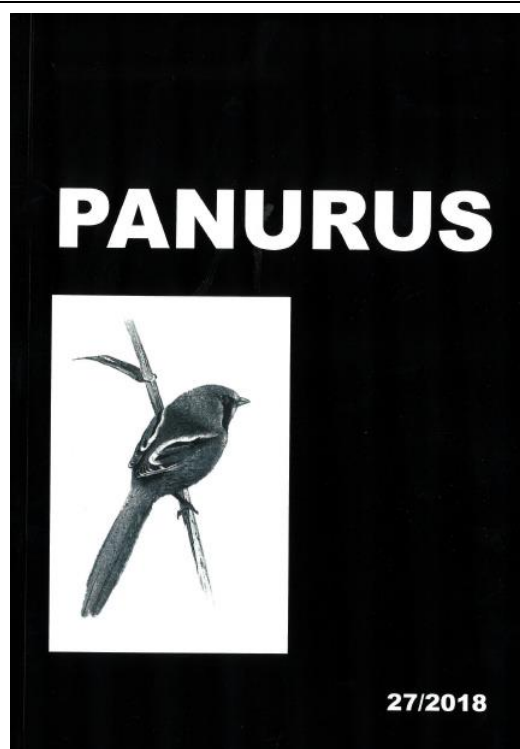
Tomáš Diviš

PANURUS

Východočeská pobočka ČSO a Východočeské muzeum v Pardubicích vydali s podporou Pardubického kraje 27. číslo ornitologického časopisu Panurus. Panurus 27 (2018) má rozsah 104 stran textu formátu A5 a vydán byl nákladem 250 výtisků. Obsahuje 10 odborných příspěvků o výskytu a biologii ptáků převážně ve východočeském regionu a jednu recenzi knihy. Konkrétně zde budou mimo jiné představeny zkušenosti s vyhledáváním hnízd dravců na Náchodsku, rozebráno bude aktuální hnízdní rozšíření zrzohlávky rudozobé (*Netta rufina*) na Pardubicku, výskyt potápek (Podicipedidae) na Kutnohorsku, nebo vývoj populace husy velké (*Anser anser*) na rybnících v ptačí oblasti Rožďalovické rybníky. Díky plnobarevnému tisku mohly být otištěny i cenné dokumentární avifaunistické fotografie z regionu východních Čech.

Panurus dlouhodobě plní obecně prospěšnou roli recenzovaných přírodovědných periodik, a to i v době rychlejších a atraktivnějších (ale ne vždy dostatečně důvěryhodných) způsobů prezentace jako jsou internetové stránky. Čtenářská obec časopisu Panurus přesahuje hranice regionu. Vydávání časopisu Panurus je jedním z hlavních bodů činnosti Východočeské pobočky České společnosti ornitologické, která mj. také pořádá víkendové výzkumné tábory, ornitologické konference, ornitologické exkurze pro veřejnost a účastní se správních řízení.

Nový Panurus je možno nejjednodušší elektronicky objednat na adrese pobočky za 100,-. V tomto případě připočtete poštovní paušál



30,- Kč a částku uhradte na účet u Fio Banky, 2501022899/2010 a na e-mail vcpcso@centrum.cz nám sdělte, co jste si objednali, celkovou cenu objednávky a datum provedení platby. Obratem Vám časopis Panurus zašleme. Druhou možností je zakoupit si Panurus na schůzi VČPČSO, která proběhne 2. 3. 2019 v Pardubicích.

Libor Praus

JUBILEA ČLENŮ V ROCE 2019

85 let

Polanský František, Stejskalová Marie

80 let

Galbavý Josef, Koblížek Pavel, Kyncl Jaroslav, Poláček Stanislav

75 let

Hromádka Miloslav

70 let

Bártl Miroslav, Plachta Karel, Smolík Luděk, Tomeš Karel

65 let

Chmelař Lubomír, Křivský Jan

60 let

Česák Jiří, Havel Petr

55 let

Lemberk Vladimír, Růžička Milan, Šoltys Vladimír

50 let

Dostálek Lubor, Janoušek Milan, Kuta Pavel

Všem jubilantům blahopřejeme!

POZVÁNKY NA ORNITOLOGICKÉ AKCE

9. 3. 2019: Úklid Josefovských luk u Podklasního mlýna

Sraz v 9:00 u Podklasního mlýna (50.3423203N, 15.9380153E) pod Josefovem. Přijďte pomoci s plením poloostrova i s běžným úklidem a údržbou parku a jeho okolí. Holiny do ptačího parku podmínkou, na úklid okolí nikoli. Svačinu s sebou. Oheň zajištěn. Akce pro celou rodinu. Kontakt: Břeněk Michálek 734 226 037, josefovskelouky@birdlife.cz (Ptačí park Josefovské louky), Jan Paďour 777 556 635 (Umělecká kolonie Bastion IV.)

11. 4. – 13. 5. 2019: Výstava o ptácích v Městském muzeu a galerii ve Svitavách

Letošní jaro bude na Svitavsku vedle návratu stěhovavého ptactva také ve znamení chystané výstavy. Ta seznámí návštěvníky s našimi nejběžnějšími ptačími druhy v jejich skutečné velikosti, přinese zajímavé informace o životě opeřenců i ornitologů a seznámí s významnými ornitologickými lokalitami Svitavska. Organizátoři plánují připravit řadu her pro děti, takže návštěva této kulturní akce se může stát zajímavým výletem pro celou rodinu.

Jakub Vrána

Krajina jako krmítko pro ptáky



Během přibližně 2,5 hodinové procházky v okolí Bohdanečského rybníka uvidíme zimující opeřence a vysvětlíme si možnosti obživy v době mrazu. Dalekohledy a teplé oblečení s sebou.



Zimní procházka za ptáky

16. 2. 2019 v 9 hodin

Začátek u bohdonečského mlýna

(ul. Šípkova, Lázně Bohdaneč, 50.085211N, 15.6683683E)



ZPRAVODAJ – interní periodikum *Východočeské pobočky České společnosti ornitologické při Východočeském muzeu v Pardubicích* (kontakt: Zámek č. 2, 530 02 Pardubice, internet: www.vcpcso.cz, e-mail: vcpcso@centrum.cz, účet: Fio banka, č. ú. 2501022899/2010). Redaktor: Libor Praus, titulní ilustrace: © Libor Praus; sýkořice vousatá *Panurus biarmicus* © Jana Kuřová. Příspěvky zasílejte na e-mail redaktora: libor.praus@gmail.com, nebo na adresu Libor Praus, Regionální muzeum Mělník, náměstí Míru 54, 276 01 Mělník.

